

REGLEMENTE FÖR ATTEST

Fastställt av kommunfullmäktige 2009-03-30, § 24

§ 1 Tillämpningsområde

Kommunens styrelse/nämnder ska se till att bestämmelserna i detta reglemente följs.

Det här reglementet avser alla ekonomiska transaktioner inom Timrå kommun, inklusive interna transaktioner, lönetransaktioner, intäkter, fakturering av tjänster, medelsförvaltning samt medel som kommunen ålagts eller åtagit sig att förvalta och/eller förmedla. Reglementet ska tillämpas på alla beställningar, såväl manuella som elektroniska, som ger upphov till ekonomiska transaktioner.

§ 2 Målsättning

Målsättningen med reglemente för attest är att undvika oavsiktliga eller avsiktliga fel och därigenom säkerställa att ekonomiska transaktioner är korrekta.

§ 3 Kontroller

Med attest menas att intyga att kontroll har utförts utan anmärkning eller att anmärkning har gjorts skriftligen och åtgärd vidtagits för att rätta fel.

I attestordningen ingår beställningsattest, mottagningsattest, granskningsattest och beslutsattest.

Transaktioner ska attesteras innan de utförs. För alla transaktioner ska minst två personer attestera varav en ska vara beslutsattestant.

Attestanter är var för sig ansvariga för sina respektive åtgärder. Beslutsattestanten har dock huvudansvaret för att garantera en transaktions korrekthet.

Beställnings-, mottagnings- och/eller granskningsattestanten kontrollerar prestation, kvalitet, pris, villkor, formalia.

Beslutsattestanten kontrollerar prestation, kvalitet, pris, villkor, formalia, kontering, bokföringstidpunkt, beslut och jäv.

Ovan nämnda kontroller innebär följande:

Prestation/kvalitet	Kontroll att vara eller tjänst mottagits och håller avtalad kvalitet och kvantitet. För lönetransaktion kontroll av tjänstgöring/frånvaro.
Pris och villkor	Kontroll av pris och betalningsvillkor, för lönetransaktion kontroll av lön och ersättning, mot avtal, beställning, taxa, bidragsregler eller motsvarande.
Formalia	Kontroll att de bokföringsunderlag som upprättas/mottas uppfyller lagstadgade krav och god redovisningssed.
Kontering	Kontroll att kontering är korrekt.

Bokföringstidpunkt	Kontroll att bokföring sker vid rätt tidpunkt och i rätt redovisningsperiod.
Beslut	Kontroll mot formella beslut, disponibla medel enligt budget och att utgiften är förenlig med verksamheten.
Jäv	Kontroll att inte jäv föreligger, att inte attestant kan få egen vinning av beslutet.

Kontroll av att likvida medel finns tillgängliga samt behörighetskontroll, dvs. kontroll att nödvändiga kontrollmoment utförts av behöriga personer, utförs av kommunledningskontoret.

§ 4 Kontrollernas utformning

Kontrollrutinerna ska utformas så att den interna kontrollen inom respektive nämnd är tillfredsställande. Vidtagna kontrollåtgärder ska var anpassade till transaktionens art så att kontrollkostnaden står i rimlig proportion till riskerna. Vid utformning av kontrollrutinerna ska följande krav beaktas:

Ansvarsfördelning	Ansvarsfördelningen ska vara tydlig. Huvudregeln är att ingen person ensam ska hantera en transaktion från början till slut.
Kompetens	Den som har rollen att utföra en kontrollåtgärd eller en beställning ska ha erforderlig kompetens för uppgiften.
Integritet	Den som utför kontroll av annan person ska ha en självständig ställning gentemot den kontrollerade.
Dokumentation	Vidtagna kontrollåtgärder ska dokumenteras på ändamålsenligt sätt.
Kontrollordning	De olika kontrollmomenten ska utföras i en logisk ordning så att effekten av en tidigare kontrollåtgärd inte förtas av en senare kontrollåtgärd.

§ 5 Jäv

Beslutsattest får inte göras av den som är jävig.

§ 6 Ansvar

Kommunstyrelsen ska:

- årsvis sammanställa uppgifter om beslutsattestanter och underrätta revisorerna
- utfärda tillämpningsanvisningar till detta reglemente
- övergripande följa upp och utvärdera reglemente och tillämpningsanvisningar
- vid behov ta initiativ till förändring av reglemente och tillämpningsanvisningar
- vid behov utse en generell beslutsattestant för kommunen med ersättare.

Nämnd ska:

- årligen planera och genomföra kontroller av efterlevnaden av reglemente och tillämpningsanvisningar
- utse, eller delegera till förvaltningschef att utse, beslutsattestanter och ersättare för dessa. Övriga attestanter utses i organisationen, om inte nämnden beslutar annat. Skyldigheten för nämnd att utse beslutsattestant frångår inte nämnden rätt att själv attestera genom beslut vid sammanträde

- löpande underrätta beslutsattestanter och kommunledningskontoret om vilka personer som utsetts till beslutsattestanter och ersättare för dessa eller fråntagits rätten att beslutsattestera
- se till att namnteckningsprov lämnas till kommunledningskontoret, om något sådant inte lämnats tidigare
- upprätthålla aktuell förteckning över utsedda attestanter.

§ 7 Elektronisk attest

Attest i elektronisk form eller på elektroniskt media ska varaktigt registreras och säkerställas så att attestens ursprungliga innehåll inte kan ifrågasättas.

TILLÄMPNINGSSANVISNINGAR TILL REGLEMENTE FÖR ATTEST

Fastställda av kommunstyrelsen 2009-04-07, § 114

§ 1 Tillämpningsområde

Lag och god redovisningssed är överordnat reglemente för attest och gäller före detta.

§ 3 Kontroller

De begrepp som används i det elektroniska fakturasystemet är mottagningsattest och beslutsattest. Mottagningsattest innefattar även beställningsattest och granskningsattest.

Formalia

Med kontroll av formalia menas kontroll av att bokföringsunderlaget följer lagstiftning och god redovisningssed. För att en faktura ska vara godkänd enligt bokföringslagen ska följande kriterier vara uppfyllda:

- datum när fakturan upprättats
- kund, till vem fakturan är utställd
- tidpunkt/period när affärshändelsen inträffade
- specifikation på vad fakturan avser
- belopp.

För att kommunen ska ha avdragsrätt för mervärdesskatt (moms) måste en faktura även innehålla:

- ett unikt löpnummer
- säljarens momsregistreringsnummer
- säljarens och köparens namn och adress
- varornas mängd och art eller tjänsternas omfattning och art
- beskattningsunderlaget (priset före moms) för varje momssats
- den eller de momssatser som gäller
- den moms som ska betalas.

Bokföringsunderlag ska innehålla följande:

- datum när verifikationen skapades
- vad verifikationen avser
- period som händelsen avser
- hänvisning till eller kopia av beslut/avtal som är upphov till transaktionen.

Detta för att säkerställa korrekta uppgifter i redovisningen.

Av en verifikation avseende en resa ska alltid framgå:

- resmål
- syfte med resan
- vem/vilka som rest.

Om en resa avser en utbildning/konferens, men faktureras separat, ska hänvisning göras till verifikationen för utbildnings-/konferenskostnaden.

Av en verifikation avseende en utbildning/konferens ska alltid framgå:

- program (bifogas fakturan)
- deltagarförteckning (bifogas fakturan).

Av en verifikation avseende representation ska alltid framgå:

- syfte
- deltagare.

Kontering

Med kontroll av kontering avses att kontering är korrekt för samtliga koddelar samt att redovisningsregler följs vad gäller klassificering av drift och investering.

Bokföringstidpunkt

Enligt mervärdesskattelagen ska en faktura bokföras den månad den anländer till eller skapas av kommunen.

En kostnad/intäkt kan uppstå innan eller efter den verkliga utbetalningen/inbetalningen sker. För att redovisning ska bli så korrekt som möjligt ska kostnader/intäkter bokföras den period (hos kommunen är en period lika med månad) som den uppstår. Detta innebär att kostnader och intäkter måste periodiseras. Så snart en kostnad eller intäkt har uppstått ska den tas upp i redovisningen, vilket är extra viktigt vid års- och delårsbokslut.

Beslut

Alla beställningar ska göras på kommunens ramavtal. Görs avsteg från kommunens ramavtal ska orsak anges som anteckning på leverantörsfakturan innan beslutsattest. Saknas ramavtal ska upphandling/inköp göras enligt de riktlinjer som kommunen har för upphandling.

Kontroll av lönetransaktioner

I beslutsattestantens ansvar ligger bl.a. kontroll av att utbetalning och kontering av löner och ersättningar till de anställda är riktigt samt i de fall då avdrag ska göras kontroll av att dessa verkställts. Kontrollen måste göras i direkt anslutning till att kontrollistorna uppdaterats vilket sker omkring den första i månaden efter.

Följande kontrollmoment ska alltid utföras av beslutsattestant:

- arbetstagaren innehar anställning
- månads- respektive timlönebelopp samt att eventuellt lönetillägg är riktigt
- arbetstagaren tjänstgjort under aktuell tid
- angivna uppgifter på tjänstgöringsrapport/motsvarande är riktiga
- arbetstagaren erhåller rätt ersättning
- kontering
- ersättning utbetalas till rätt mottagare.

Kontroll av belopp för lön och ersättning kan, om beslutsattestant så begär, slutföras av löneadministratör.

Transaktioner med särskilda regler för attest

Det finns vissa undantag från regeln om att minst två personer ska attestera en transaktion. För nedanstående transaktioner gäller särskilda regler:

Typ av post	Mottagnings- attest	Beslutsattest	Anmärkning
Utbetalning via filöverföring från lönesystem av löner/arvoden/ersättningar i samband med ordinarie löneutbetalningsdag el på annan utbetalningsdag	Nej	Nej	Systemförvaltare PA-system godkänner att filen går iväg för betalning
Utbetalning via filöverföring från försystem	Nej	Nej	Behörig person gör filen tillgänglig för integrering till ekonomisystem samt godkänner att filen går iväg för betalning
Kostnadsfördelningar via fil från försystem	Nej	Nej	Underskrift av beslutsattestant vid beställning garanterar riktighet
Kalkylmässiga kostnadsfördelningar	Nej	Nej	Avskrivningar och internränta anses beslutsattesterade vid anskaffningen. Internräntesats uppdateras årligen enl budgetdirektiv. PO-pålägg uppdateras årligen i påläggstabell enligt budgetdirektiv.
Automatiska kostnadsfördelningar • Procentfördelningar • Å-prisfördelningar	Nej Nej	Nej Nej	Arbetsledares underskrift av underlag garanterar riktighet Arbetsledares underskrift av underlag garanterar riktighet
Ingående moms	Nej	Nej	Mottagnings- och beslutsattestant av underliggande transaktion ansvarar för kontroll av pris, villkor och formalia
Bokföringsorder • kommunövergripande, rättelser vid uppenbart felaktig bokföring • kommunövergripande bokslutsposter • kommunövergripande fördelningar/köp/försäljningar • förvaltningsinterna rättelser/fördelningar/köp/försäljningar	Nej Nej Nej Nej	Av kommunstyrelsen utsedda attestanter Av kommunstyrelsen utsedda attestanter Nej Av styrelse/nämnd utsedda attestanter	Ordinarie beslutsattestant måste underrättas om transaktionen Ordinarie beslutsattestant måste underrättas om transaktionen Den som upprättar underlag garanterar riktighet genom underskrift
Kostnader via internfakturor	Nej	Ja	
Intäkter via internfakturor	Nej	Nej	Den som upprättar internfaktura garanterar riktighet genom underskrift
Intäkter via kundfakturering inklusive utgående moms	Nej	Nej	Den som upprättar underlag garanterar riktighet genom underskrift

Typ av post	Mottagnings- attest	Beslutsattest	Anmärkning
Kundfakturering - makulering/annullering	Ekonomiassistent KLK	Ja	
Inbetalning med anledning av kreditfaktura	Nej	Nej	Kontering sker utifrån underliggande debetfaktura
Övriga intäkter (via bankgiro/plusgiro, kassan)	Nej	Nej	Den som upprättar underlag garanterar riktighet genom underskrift
Flyttning av likvida medel mellan kommunens konton	Nej	Av kommunstyrelsen utsedda fullmaktstagare	

§ 4 Kontrollernas utformning

Kontrollerna måste stå i rimlig proportion till beloppets storlek och risk, varvid stora belopp samt transaktioner med hög risk ska kontrolleras noggrannare.

Respektive styrelse/nämnd ansvarar för att varje attestant har tillräcklig kunskap för uppgiften. Kommunledningskontoret kan vid behov vara ett stöd i detta.

Beslutsattestanter har ett särskilt ansvar för att hela kontrollkedjan fungerar. Fel och brister ska rapporteras till närmaste chef eller till förvaltningschefen och till kommunledningskontoret för att kunna utreda om det är systematiska fel som måste åtgärdas generellt i kommunen.

§ 5 Jäv

Den som utför kontroll får inte beslutsattestera transaktioner till sig själv eller närstående som t.ex. lön, resor, ersättning för utlägg, mobiltelefonräkningar, räkningar avseende företagskort, utbildningar, representation. Jäv innefattar också transaktioner till bolag och föreningar där den anställde eller närstående har ägarintressen eller ingår i ledningen. Vid bedömning av om jäv föreligger bör försiktighetsprincipen tillämpas. Vid jäv ska närmaste chef beslutsattestera.

Beslutsattest avseende annan persons utbildning, resa eller representation får inte göras av den som själv deltagit. Beslutsattest ska då göras av närmaste chef.

Vid attest av transaktioner avseende vissa befattningar/uppdrag gäller följande:

Transaktion avs befattning/uppdrag	Beslutsattesteras av
Förvaltningschef	Kommunchef; transaktion avs ledarskapet t.ex. utbildning el vissa personalkostnader som t.ex. semester
Förvaltningschef	Nämndsordförande; transaktion avs nämndens sakområde
Kommunchef	Kommunstyrelsens ordförande
Kommunstyrelsens presidium	Kommunchef
Nämndsordförande	Kommunstyrelsens ordförande
Ledamot i kommunstyrelse el nämnd	Kommunstyrelsens/nämndens ordförande
Revisionens ordförande	Kommunfullmäktiges ordförande
Kommunfullmäktiges ordförande	Kommunfullmäktiges förste vice ordf

Om det finns ett avtal, underskrivet i vederbörlig ordning, där kostnaden är specificerad kan anställd i berörd förvaltning utföra ovanstående attester.

§ 6 Ansvar

Styrelse-/nämndsbeslut eller förvaltningschefs delegationsbeslut om beslutsattester ska bifogas eller hänvisas till i attestförteckningen. Rätten att beslutsattestera lönetransaktioner bör följa styrelsens/nämndens delegation i personalfrågor.

Ekonomi- och personalansvar kan också innebära behörighet att registrera uppgifter i personalsystemet. Oavsett om denna rätt används eller om annan person registrerar uppgifterna så är det den som har det ekonomiska ansvaret och som beslutsattesterar som ska följa upp kostnaderna.

Respektive styrelse/nämnd ska se till att verksamhetssystem som hanterar ekonomiska transaktioner uppfyller de krav som ställs i reglementet och tillämpningsanvisningarna.

Styrelse/nämnd ska, utifrån anvisningar som kommunstyrelsen kommer att besluta om, fatta beslut om beloppsgräns för beslutsattester. Beloppsgränserna ska framgå av attestförteckning.

§ 7 Elektronisk attest

I de fall attest endast ska göras i elektronisk form krävs inte namnteckningsprov.

Vid elektronisk attest ansvarar systemägaren för att utforma rutiner för tilldelning av behörighet, införande av systemförändringar och dokumentation av utförda kontroller. Detta innefattar också verksamhetssystem, i de fall attest sker i dessa.